

M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN
TÜRKİYE İMAR BANKASI
BONO MAĞDURLARI'NA İLİŞKİN KANUN
TASARISININ TBMM GENEL KURUL GÖRÜŞMELERİ
SIRASINDA YAPTIĞI KONUŞMANIN ÖZETİ

➤ **Bu Tasarı, Hükümetin yargı kararları sonucunda mecbur kalarak hazırladığı bir Tasarıdır.**

Hatırlanacağı gibi müflis Türkiye İmar Bankası'nda tasarruf mevduatı olan vatandaşlarımızın mevduatının belirli şartlar dahilinde ödenmesine ilişkin 5021 sayılı Kanun 16.12.2003 tarihinde kabul edilmişti. Aynı Kanun mevduat sigortası kapsamında olmayan ticari mevduat ile diğer kuruluşlar mevduatının da hak sahiplerine ödenmesine olanak vermiştir. Anılan bankadan Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS - yani Hazine Bonosu veya Devlet Tahvili) almak amacıyla makbuz mukabili ödeme yapan vatandaşlarımıza, bankaya yaptıkları ödemenin iade edilmesine ilişkin düzenleme ise Kanunun Meclis'teki görüşmeleri sırasında AKP grubunun verdiği bir önerge ile Kanun kapsamından çıkarılmıştır. Önergenin gerekçesinde "Vatandaşlarımız yatırdıkları tutarları gerek yargı yoluyla gerekse iflas masasından talep etme hakkına sahiptirler." denilmekteydi. Yani, Hükümetimiz vatandaşa yargı yolunu göstermiştir. Bunun üzerine 22 bini aşkın vatandaşımızın 15 bini dava açmıştır, davalar mağdurlar lehine sonuçlanmıştır. Tasarı bu yargı kararları sonucunda mecburen hazırlanmıştır. Ancak eksik bir Tasarıdır.

➤ **Tasarıya hâkim olan düşünce, bu parayı vatandaşa iade ederken, bütçe açısından maliyeti olabildiğince düşürme gayretidir.**

Tasarıdaki düzenleme faizin oranına, ödemenin şekline, faizin başlangıç tarihine Bakanlar Kurulu karar vermesi yönündedir. Açılan davalarda, mahkeme, ödenmesi gereken faiz oranının "kanuni faiz" olmasına karar vermiştir. Demek ki, kanuni faizden daha düşük bir faiz oranının belirlenmesinin söz konusu olmaması gerekir. Peki bu açıksa, neden bu yazılmıyor Tasarıya? Çünkü, Hükümetin aklından geçen, "Mevduatı biz vatandaşa öderken orada kanuni faizi uygulamadık, TÜFE'yi uyguladık. O nedenle, Bakanlar Kurulu olarak TÜFE'yi belirlemek suretiyle, biz, kanuni faizden daha az bir ödeme yaparız, böylece, bütçeye maliyeti biraz daha düşürürüz." düşüncesidir.

➤ **Faizin başlangıç tarihi 3 Temmuz 2003 olmalıdır.**

Faizin başlangıç tarihi hiçbir şekilde 3 Temmuz 2003 tarihinden sonraki bir tarih olmamalıdır. Yargı kararları o yöndedir. Çünkü, bankalar bir güven kurumudur. Bankanın hazine bonosu satıyor olması hâlinde, vatandaş hiçbir zaman, o bankanın hazine bonosu satmaya yetkili olup olmadığını bilemez, bunu araştırmak durumunda da değildir. Nitekim, devlet ne yapmıştır? Sermaye Piyasası Kurulunun bazı görevlilerini "Neden bunu engellemediniz, neden bankaya uyarı yapmadınız, neden hazine bonosu satmaya yetkili olmadığı hâlde gazetelere ilan vermek suretiyle satışa giden bu bankaya engel olmadınız" düşüncesiyle o görevliler hakkında soruşturma yapmış, yargıya intikal ettirmiştir. Şimdi, bir yandan bazı kamu görevlilerini sorumlu tutacaksınız, öte yandan da, aynı zamanda vatandaş sorumlu tutacaksınız, "bonoyu almasaydınız" diyeceksiniz. Tasarı bu açıdan son

derece eksiktir. Faizin başlangıç tarihi ve faiz oranı mutlaka kanuni faizden az olmamak üzere bu Tasarıda belirtilmelidir.

➤ **Yapılması gereken, Hükûmetin işlem bedeli olarak isimlendirdiği, yani, vatandaşın bono almak amacıyla bankaya yatırdığı bedelin ödenmesi değil -ki, bu bedelin 728 milyon YTL olduğu açıklanmıştır- bu bedelin vade sonunda ulaşacağı bedelin, yani, 1 milyar 23 milyon YTL'nin o vade tarihinden itibaren kanuni faiziyle bugüne getirilip ödenmesidir. İdeal olan, hakkaniyete uygun olan budur.**

➤ **Tasarının yaptığı, bono mağduruna “ne yapalım bari bunu kurtardık” düşüncesiyle bununla yetinmesini sağlamaktır.**

➤ **Yapılacak faiz ödemesini mevduat sayarak geçmişe yönelik yüzde 15'lik gelir vergisi stopajı getirilmesi kesinlikle yanlıştır.**

Geçen yıl Mayıs-Haziranda ekonomide bir mini kriz yaşadık ve o kriz anında Hükûmet oturdu bir karar aldı, buraya da tasarı getirdi, yasalaştırdı: Yabancıların devlet iç borçlanma senedi alım-satımındaki veya vade sonundaki faizi üzerindeki vergi oranını sıfırladı. Bir yandan bu oranı sıfırlarken burada, vatandaşa yapılacak faiz ödemesine, geçmişe yönelik olarak yüzde 15 oranında gelir vergisi stopajı getireceksiniz. Bu doğru değildir, adil değildir. O dönem hiçbir faiz ödemesi, devlet iç borçlanma faizi ödemesi vergiye tabi değildi. Şimdi bu faizi mevduat sayarak stopaja tabi tutmanın hiçbir mantıklı açıklaması yoktur. Yabancıların bono faizindeki vergisini sıfırlarken İmar Bankası bonozedesinin faizini, kanuni faizdir o da, o kanuni faizi de, belki Hükûmet bunu TÜFE oranında ödeyecektir, onu vergiye tabi tutmanın hakkaniyetle, adaletle bağdaşır hiçbir yanı yoktur.

➤ **Getirilen düzenleme ile yargı kararları hiçe sayılıyor.**

Tasarının Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeleri sırasında iktidar partisi milletvekillerinin önergesiyle eklenen bir hüküm daha var. Diyor ki madde: “Kesinleşmiş idari yargı kararlarına ilişkin her türlü ödemelere ilişkin faiz oranı ve faizin başlangıç tarihi konusunda da Bakanlar Kurulu yetkili olacaktır.” Yargı karar vermiş, kesinleşmiş, sonuçlanmış. Artık, onun hükme bağladığı bir konuda Bakanlar Kurulunun, ayrıca bir yetki kullanmak suretiyle vatandaşın hakkını azaltması, onu daha az bir hakka sahip olacak şekilde bir düzenleme yapması mümkün müdür, doğru mudur? Yasayla bu mümkün olacaktır, ama doğru mudur? Bu doğru değildir.

➤ **Tasarı diyor ki, “Hâlen sürmekte olan davalara bu kanun hükümleri uygulanacaktır.”**

Tasarı “Hâlen sürmekte olan davalara bu kanun hükümleri uygulanacaktır.” şeklinde bir hükme sahiptir. Bu maddeyle Hükûmet henüz sonuçlanmayan davalar için bu Tasarı ile şunları öngörüyor: kanuni faizi olmayacak, anapara ödenecek, nominal bedel değil. Faizin başlangıç tarihinde Hükûmet istediği bir tarihi belirleyecektir, vekâlet ücreti kısıllacak bu faiz ödemelerinden vergi kesilecek. En son adaletsizlik örneği budur.

➤ **İhlas'ı, YİMPAŞ'ı koruyorsunuz, burada gelip farklı şekilde anlatıyorsunuz.**

Az önce Sayın Başbakan Yardımcısı: “İhlasın parasını da mı Hazine ödesin?” diye bir cümle kullandı. Biz sanki popülizm yapıyoruz, Sayın Başbakan da sıkı bir mali disiplin sahibi, ve buna karşı çıkıyor. İhlaszedeler ile ilgili önerdiğimiz şeydu: “İhlas Finansın

tasfiyesine TMSF kaldığı yerden devam eder ve eğer bu İhlas Finansın mal varlığı borçlarını ödemeye yetmiyorsa, İhlas Finansın hâkim ortaklarından gidip bu para alınır.” Aynen İmar Bankasının sahiplerinden ve diğer bankaların sahiplerinden alındığı gibi.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.